

Hol kommune

Arkivsaksnr.: 2021/6616-16
Saksbehandler: Helene
Amundsen

Kommunedelplan for naturmangfold - endelig vedtak

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
25/22	Kommuneplanutvalget	27.04.2022
30/22	Kommuneplanutvalget	11.05.2022
65/22	Kommunestyre	09.06.2022

Rådmannens innstilling

Kommunestyret vedtar Kommunedelplan for naturmangfold med følgende endringer:

- Kapittel 3.1, tillegg i liste:
 - Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter, 2007
 - Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Oslo og Viken, 2019
 - Nasjonal pollineringsstrategi, 2018
 - Tiltaksplan for pollinerende insekter, 2021-2028
- Kapittel 5.2, tillegg i slutten av første avsnitt:
Oversikt over gjennomførte kartlegginger av naturtyper, vegetasjonskartlegging av beite og områder for arter og artsforvaltning er gitt i vedlegg.
- Kapittel 5.2, nytt avsnitt:
Vegetasjonskartlegging ved verdivurdering av beite
Vegetasjonskartlegging er et viktig og konkret verktøy for å vurdere beite for husdyr og vilt i utmark. Vegetasjonstype avgjør beitekvaliteten. I Hol er det pr. i dag laga vegetasjonskart i områdene Dagali, Kvisla, Geilo og Myrland.
- Kapittel 5.3.2, tillegg i liste:
 - Dyreposisjoner - www.dyreposisjoner.no
 - Sensitive artsdata - <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/>
- Kapittel 5.5, tillegg i liste med føringer:
 - Viktige naturtyper, slik som slåttemark, beitemark
 - Viktige arter, slik som små-blæreglye, villrein
- Nytt vedlegg:
Oversikt over kartlegginger og rapporter om naturmangfold gjennomført i Hol kommune

Kommuneplanutvalget har behandla sak 25/2022 i møte den 27.04.2022

Behandling

Utsatt til nytt møte

Vedtak

Kommuneplanutvalget har behandla sak 30/2022 i møte den 11.05.2022

Behandling

Runar Tufto (Sp) stilte spørsmål om habilitet da han har vært med på arbeidsmøter i forbindelse med planen for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell villreinnemnd.

Runar Tufto (Sp) ble enstemmig habil, da han har et verv i denne sammenheng. Viser til presisering fra Statsforvalteren i Innlandet datert 09.09.2021.

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Runar Tufto

Vedtak

Kommunestyret vedtar Kommunedelplan for naturmangfold med følgende endringer:

- Kapittel 3.1, tillegg i liste:
 - o Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter, 2007
 - o Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Oslo og Viken, 2019
 - o Nasjonal pollineringsstrategi, 2018
 - o Tiltaksplan for pollinerende insekter, 2021-2028

- Kapittel 5.2, tillegg i slutten av første avsnitt:

Oversikt over gjennomførte kartlegginger av naturtyper, vegetasjonskartlegging av beite og områder for arter og artsforvaltning er gitt i vedlegg.

- Kapittel 5.2, nytt avsnitt:

Vegetasjonskartlegging ved verdivurdering av beite

Vegetasjonskartlegging er et viktig og konkret verktøy for å vurdere beite for husdyr og vilt i utmark. Vegetasjonstype avgjør beitekvaliteten. I Hol er det pr. i dag laga vegetasjonskart i områdene Dagali, Kvisla, Geilo og Myrland.

- Kapittel 5.3.2, tillegg i liste:

- o Dyreposisjoner - www.dyreposisjoner.no
- o Sensitive artsdata - <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/>

- Kapittel 5.5, tillegg i liste med føringer:

- o Viktige naturtyper, slik som slåttemark, beitemark
- o Viktige arter, slik som små-blæreglye, villrein

- Nytt vedlegg:

Oversikt over kartlegginger og rapporter om naturmangfold gjennomført i Hol kommune

Kommunestyre har behandla sak 65/2022 i møte den 09.06.2022

Behandling

Saksordfører: Runar Tufto

Elin Solveig Bondli Lauvrud (Sp) ba om gruppemøte kl 19:59

Møte ble satt igjen kl 20:05

Endringsforslag fremmet av Martin Grøslandsbråten (Sp):

Under Natur og Landskap side 5 siste kulepunkt.

Turstier, skiløyper og tilrettelagte rekreasjonsområder skal arbeides inn i nye reguleringsplaner slik at de sikres mot inngrep og nedbygging. Spesielt viktig blir det å beholde uavbrutt tilgang fra sentrumsområdene til naturområdene."

Votering:

Endringsforslag fra Hol Sp ble enstemmig vedtatt

Kommuneplanutvalgets innstilling med vedtatt endring ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret vedtar Kommunedelplan for naturmangfold med følgende endringer:

- Kapittel 3.1, tillegg i liste:
 - o Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter, 2007
 - o Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Oslo og Viken, 2019
 - o Nasjonal pollineringsstrategi, 2018
 - o Tiltaksplan for pollinerende insekter, 2021-2028
- Kapittel 5.2, tillegg i slutten av første avsnitt:

Oversikt over gjennomførte kartlegginger av naturtyper, vegetasjonskartlegging av beite og områder for arter og artsforvaltning er gitt i vedlegg.

- Kapittel 5.2, nytt avsnitt:

Vegetasjonskartlegging ved verdivurdering av beite

Vegetasjonskartlegging er et viktig og konkret verktøy for å vurdere beite for husdyr og vilt i utmark. Vegetasjonstype avgjør beitekvaliteten. I Hol er det pr. i dag laga vegetasjonskart i områdene Dagali, Kvisla, Geilo og Myrland.

- Kapittel 5.3.2, tillegg i liste:
 - o Dyreposisjoner - www.dyreposisjoner.no
 - o Sensitive artsdata - <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/>
- Kapittel 5.5, tillegg i liste med føringer:
 - o Viktige naturtyper, slik som slåttemark, beitemark
 - o Viktige arter, slik som små-blæreglye, villrein

- Nytt vedlegg:

Oversikt over kartlegginger og rapporter om naturmangfold gjennomført i Hol kommune

Endring i siste kulepunkt under Natur og Landskap side 5:

Turstier, skiløyper og tilrettelagte rekreasjonsområder skal arbeides inn i nye reguleringsplaner slik at de sikres mot inngrep og nedbygging. Spesielt viktig blir det å beholde uavbrutt tilgang fra sentrumsområdene til naturområdene."

Saken avgjøres av

Kommunestyret

Vedlegg

1. Kommunedelplan for naturmangfold 2022-2033
2. Oversikt over innsynsløsninger for naturmangfold
3. Høringsuttalelse fra Statsforvalteren i Oslo og Viken, 11.03.2022
4. Høringsuttalelse fra Bjørn Arne Havikhagen, 14.03.2022
5. Høringsuttalelse fra Villreinemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell, 15.03.2022
6. Høringsuttalelse fra Dagali grendeutvalg, 15.03.2022

Dokument i saken

Dokumentjournal i sak 2021/6616

Saksopplysninger

Kommunedelplan for naturmangfold er utarbeidet med støtte fra Miljødirektoratet som en del av regjeringen sitt ønske om å «legge til rette for at kommunene kan øke sin kompetanse om naturmangfold. Regjeringen foreslår at dette skal skje gjennom et godt kunnskapsgrunnlag og økt veiledning, og gjennom et pilotprosjekt om kommunedelplaner for naturmangfold. I dette pilotprosjektet vil det bli lagt vekt på de verdiene som naturmangfoldet representerer i nasjonal, regional og lokal sammenheng.»

Planprogram for planprosessen ble vedtatt i kommunestyret 11.03.2021.

Planforslaget er utarbeidet i tråd med mål og strategier fra kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030, og på grunnlag av eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i Hol kommune.

Kommuneplanen er utarbeidet som en digital plan, hvor selve plandokumentet har beskrivelser av kommunens naturmangfold med mål, strategier, tiltak og prioriteringer, men hvor kunnskapen om naturområder, naturtyper og arter kan finnes gjennom lenker til «levende kart». Disse vil til enhver tid være oppdaterte, og ligge lett tilgjengelig for alle via lenke fra kommunens hjemmeside.

Det ble avholdt medvirkningsmøter om planen med lag og foreninger i november 2021 på Bygdahall og i Skurdalshalle. Det ble også gjennomført et digitalt arbeidsmøte med representanter fra lag og organisasjoner 13.01.2021.

Kommuneplanutvalget vedtok å sende forslag til kommunedelplan for naturmangfold på høring og legge ut på offentlig ettersyn, sak 3/2022 den 26.01.2022. Forslaget har ligget på høring i 6 uker med frist 15. mars. Det har kommet inn fire høringsuttalelser fra følgende parter:

- Statsforvalteren i Oslo og Viken
- Bjørn Arne Havikhagen
- Villreinemnda i Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell
- Dagali grendeutvalg

Innspillene til planprogrammet ligger vedlagt, og gjengis kort her i saken sammen med rådmannens vurdering av det enkelte innspill.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Statsforvalteren i Oslo og Viken har kommet med innspill innen deres ansvarsområder, fordelt på naturmangfold, vannmiljø og landbruk. Statsforvalteren mener det er svært positivt at Hol kommune har utarbeidet et forslag til kommunedelplan for naturmangfold som skal bidra til å

styrke kunnskapen og legger føringer for kommunens videre arbeid med å ivareta naturmangfoldet.

Naturmangfold

Påpekte mangler:

- en god oversikt over gjennomførte kartlegginger, geografisk eller tematisk
- vurdering av hvilke viktige eller truede naturtyper som kommunen har et særlig ansvar for, som er lite kartlagt, eller som det er potensial for å finne verdifulle lokaliteter av
- oversikt over arter som kommunen har nasjonalt ansvar for
- henvisning til «Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter» (2007), «Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Oslo og Viken» (2019), «Nasjonal pollineringsstrategi» (2018), «Tiltaksplan for pollinerende insekter» (2021) i avsnitt 3.1.
- referanse til Sensitive artsdata i oversikten over kunnskapsdatabaser i kapittel 5.3

Rådmannens vurdering:

- Kapittel 5.2 beskriver kartlegginger gjennomført i Hol kommune. Det har blitt lagt til et avsnitt *Vegetasjonskartlegging ved verdivurdering av beite*. Det har også blitt lagt til et nytt vedlegg som gir oversikt over utvalgte kartlegginger av naturtyper, vegetasjonskartlegging av beite, og områder for arter og artsforvaltning. Listen er ikke uttømmende. Utover dette vurderer rådmannen beskrivelsen i kapittel 5.2 som tilstrekkelig i denne planen. Det er en ambisjon at rapportene fra kartleggingene lenkes i kommunens innsynsløsning.
- Kapittel 5.5 gir en liste med føringer for hvor nye kartlegginger skal prioriteres. I denne listen har det blitt lagt til viktige arter og naturtyper.
- Henvisning til nevnte planer er inkludert i avsnitt 3.1 *Nasjonale og regionale føringer*
- Henvisning til Sensitive artsdata er inkludert i kapittel 5.3.2

Anbefalinger til planen:

- Etterlyser større ambisjonsnivå for å få dekket kunnskapshull.
- Inkludere tilrettelegging for pollinerende insekter
- Vise til tilskuddsordninger, slik som Miljødirektoratets tilskuddsordninger for å ivareta truede naturtyper og bedre levevilkår for arter og RMP som mulig tilskuddsordning for å ivareta naturverdier i kulturlandskapet
- Ta med strategier for å skjømte lokaliteter der verdier er betinget av hevd under delmål 1
- Fremmede arter er ikke nevnt i kapittel 7 eller i handlingsplanen
- Inkludere strategi: reversere inngrep og/eller ferdsel i særlig utsatte og sårbare områder
- Inkludere føringer om krav som kan stilles i arealplanlegging, f.eks.: at en bekk som er lagt i rør skal gjenåpnes; å etablere en dam; å lage faunapassasjer, også for mindre dyr gjennom rør og andre tekniske løsninger; å utvikle nye grønne lunger og vannveier.

Rådmannens vurdering:

- Ambisjonsnivået som Statsforvalter legger til grunn er over det som Hol kommune har kapasitet til å innfri for denne planen. I første rekke er denne planen et første forsøk på å lage en helhetlig plan for naturmangfold med mål, strategier og tiltak, som kan bidra til at systemer og verktøy kommer på plass.
- Det er planlagt en beitekartlegging jf. Beitebruksplan. Kommunen kan i prinsippet bestille naturtypekartlegging type NiN jf. etablert rutine, men dette er et budsjettspørsmål.
- Prioritering av ressurser gjør at tilrettelegging for pollinerende insekter ikke er et satsingsområde i Hol kommune. Klipp av veikanter mv: foretas sjelden, gjerne et par ganger i året. Det er lite til ingen bruk av plantevernmidler, verken i landbruk eller skjøtsel av grøntarealer.

- Tilskudd fra Miljødirektoratet: kan være aktuelle, men betinger reelle og store prosjekter, ikke relevant for hvem som helst å søke. RMP er en aktuell tilskuddsordning, men kun for landbruket. 50 av 80 bønder søker dette årlig, kan økes til flere. Tiltaksstrategi fastsettes av Statsforvalteren i Oslo og Viken, kommunene forvalter ordningen og kan gi innspill, men har ikke reell myndighet i fastsettelse av tiltakstyper. Et tiltak under delmål 4 er å avholde årlige dialogmøter med tema naturmangfold. Informasjon om aktuelle tilskuddsordninger kan gis i disse møtene.
- Restaurering av naturtyper anses som mindre aktuelt med dagens situasjon. Det krever ressurser og kapasitet. En prioritert strategi er å begrense nye inngrep.
- Strategier for å skjøtte lokaliteter er aktuelt for beitebruksplanen
- Fremmede arter vurderes inkludert i revisjon av handlingsplanen.
- Føringer til arealplanlegging ivaretas i bestemmelser i revisjon av kommuneplanens arealdel

Vannmiljø:

Mulige tiltak i handlingsplanen:

- kommunen ved nye inngrep, aktiviteter og utslipp må ta hensyn til vannmiljøet og i tilstrekkelig grad vurdere effekter av planlagte tiltak opp mot fastsatte miljømål.
- under strategien om å øke kompetansen og kunnskapen om naturmangfoldet i befolkningen - Informasjon for å unngå ytterligere spredning av ørekyte til nye vann og vassdrag
- Kantvegetasjon kan sikres gjennom plan- og bygningsloven utover minimumskravene i vannressursloven § 11.

Rådmannens vurdering: Dette er det egne planer på jf. vannområde Hallingdal, vannregion Viken og Innlandet, med egne tiltaksplaner under gjennomføring. Naturmangfold inngår i dette. Det er jevnt over svært god til god vannkvalitet i Hol.

Det er et mål at tiltakene i den 4-årige handlingsplanen skal være gjennomførbare og reelle innenfor planperioden. Forslag til nye tiltak vurderes ved rullering av handlingsplanen.

Landbruk

- mangel: «verdifulle naturtyper og truede og sårbare arter» og «kulturlandskap og beiteområder» (inkludert i planprogrammet).
- anbefaling: inkludere kunnskapsgrunnlag og tiltak fra Hol kommunes beitebruksplan

Rådmannens vurdering: Hovedmål for kommunedelplanen er: *Å få en samlet oversikt og helhetlig framstilling av viktige og verdifulle naturområder, naturtyper og arter i kommunen.* Rådmannen vurderer at «verdifulle naturtyper og truede og sårbare arter» og «kulturlandskap og beiteområder» er tilstrekkelig omtalt i planen, og det er blant annet gitt en beskrivelse av eksisterende kunnskap fra kartlegginger gjennomført i kommunen. Den digitale innsynsløsningen vil synliggjøre viktige og verdifulle naturområder, naturtyper og arter i kommunen.

Beitebruksplanen er under revidering og skal vedtas høsten 2022 for perioden 2023 til 2035. Kunnskapsgrunnlaget i gjeldende beitebruksplan er fra 2004 /2007. Naturmangfold er ikke omtalt tema i denne. Det er ikke naturlig å inkludere samme tekst og tiltak i beitebruksplan og kommunedelplan for naturmangfold. Beitebruksplanen vil inneholde en omfattende tiltaksstrategi som omfatter m.a. SMIL (spesielle miljøtiltak i landbruket) og RMP (regionalt miljøprogram).

Kommunen ser Kommunedelplan for naturmangfold og beitebruksplanen i sammenheng og til sammen vil disse behandle temaene som er vist til fra Statsforvalter.

Bjørn Arne Havikhagen

Henstilling til kommunen om begrenning av hytteutbygging på Geilo av hensyn til vilt og fauna.

Rådmannens vurdering: Innspillet tas til orientering

Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell

Plandokumentet gjev ein god oversikt over kunnskapsgrunnlaget for naturmangfaldet i kommunen.

Anbefalinger:

- Inkludere nettsida www.dyreposisjoner.no som del av kunnskapsgrunnlaget for villrein
- Under delmål 1 - Spesifiere at det ikkje skal vere tillate med nybygging innanfor grensene for villreinområdet, og at kommunen skal vere restriktive ved søknader om nybygging i randsonene til villreinområdet
- Handlingsdelen: nevne villrein eksplisitt for tiltak under kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.
- Delmål 2, 3 og 4 – savner definisjon av «sårbare naturområder».
- Arbeidet med kvalitetsnormen for Nordfjella blir slutført om ikkje lenge, og det blir då konkludert med om området har god, middels eller dårleg status for dei fire ulike delnormene i kvalitetsnormen (bestandsforhold, lavbeite, leveområde og menneskeleg påverknad).

Rådmannens vurdering:

- Henvisning til Dyreposisjoner er inkludert i kapittel 5.3.4
- Det er en rekke begrensninger når det gjelder nybygg i villreinområde. Vi ser det ikke som formålstjenlig å inkludere dette som et eget mål eller tiltak i denne planen. Ivaretas gjennom bestemmelser i revisjon av kommuneplanens arealdel.
- Det vurderes ikke som formålstjenlig å lage en egen definisjon av «sårbare områder». Det er basert på vurderinger i hvert enkelt tilfelle.
- Kunnskap om status for Nordfjella gjennom kvalitetsnormen vil bli tatt med som kunnskapsgrunnlag i kommunens arbeid.
- Forslag til nye tiltak vurderes i rullering av handlingsplanen.

Dagali grendeutvalg

Dagali Grendeutvalg mener at forslaget til kommunedelplan for naturmangfold i hovedsak fremstår som en god plan.

Uttrykker bekymring for ivaretagelsen av naturmangfoldet i Seterdalen i Dagali og at det faller utenfor forslaget til kommunedelplan for naturmangfold. Eksisterende vern av Seterdalen (kulturlandskap KULA-område og Grothovdmyran naturreservat gir ikke tilstrekkelig beskyttelse eller forståelse av det særegne naturmangfoldet i Seterdalen.

Foreslår at Seterdalen tas med som et eget punkt i Handlingsplan for 2022- 2026.

Rådmannens vurdering: Kommunens strategier for kartlegging er for områder med stort utbyggingspress og aktiv bruk. I handlingsplanen prioriteres disse framfor områder med mer begrenset bruk. Forslag til nye tiltak vurderes i rullering av handlingsplanen.

Det vil også i arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel bli gjort vurderinger av hvilke arealformål som best kan sikre de verdifulle kultur- og naturverdiene som er i Seterdalen.

Forhold til overordnet plan

Kommunedelplanen fremmes i tråd med kommuneplanens samfunnsdel, og vil gi et viktig kunnskapsgrunnlag og føringer til arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel.

Miljøkonsekvenser

Kommunedelplan for naturmangfold vurderes å være et viktig bidrag for å øke kunnskap og kompetanse om natur og miljø i lokalsamfunnet vårt.

Økonomiske konsekvenser

Kommunedelplanen inneholder en 4-åring handlingsplan som inneholder en rekke forslag til tiltak som ligger under Hol kommunes ansvarsområde. De tiltakene som har økonomiske konsekvenser for kommunebudsjettet må fremmes gjennom kommunens handlings- og økonomiplanen.

Vurdering

Kommunedelplan for naturmangfold gir mål og strategier for et stort og viktig fagfelt i den kommunale forvaltningen. Planen har som mål å samle og gi oversikt over naturmangfoldet i kommunen, og ikke minst å gjøre denne kunnskapen og kompetansen mer tilgjengelig for befolkningen og forvaltningen.

Dette er Hol kommunes første forsøk på å lage en kommunedelplan for naturmangfold. Vi vurderer dette som et første trinn å bygge videre på ved revisjon av planen. Rådmannen vurderer høringsinnspillene fra Statsforvalter som gode anbefalinger som det er ønskelig å ivareta. Det er gjennomgående forslag om å øke ambisjonsnivået for forvaltning naturmangfold i Hol kommune, inkludert når det gjelder kartlegging av naturområder i kommunen. Det er imidlertid ikke mulig å ivareta alle innspillene p.t. grunnet kapasitet og ressurser. Ved revisjon av planen, vil temaene som belyses vurderes.

Rådmannen vurderer det som mest hensiktsmessig å bruke tid og ressurser til å utvikle verktøy og kartløsning som skal være støtte for beslutningstaking, saksbehandling og for å øke kunnskapsnivået blant innbyggere og besøkende om natur og naturmangfold i kommunen. Det vil også være viktig å bruke ressurser på å etablere og videreutvikle samarbeid med ulike aktører for å gjennomføre tiltakene som er detaljert i handlingsplanen.

Rådmannen fremmer kommunedelplan for naturmangfold med disse endringene:

- henvisning til nevnte planer i kapittel 3.1 *Nasjonale og regionale føringer*
- Kapittel 5.2, nytt avsnitt: Vegetasjonskartlegging ved verdivurdering av beite
- Kapittel 5.3.4, henvisning til Sensitiv artdatabasen og dyrepopulasjoner.no
- Kapittel 5.5, I liste for føringer for ny kartlegging legges dette inn: Viktige naturtyper, slik som slåttemark, beitemark; Viktige arter, slik som små-blæreglye, villrein
- Nytt vedlegg: Oversikt over gjennomførte kartlegginger og rapporter